

AAN:

42e jaargang - No 6

DECEMBER 2025 / JANUARI 2026

***KERKBEL VAN DE
PROTESTANTSE GEMEENTE OP VLIELAND***

verschijnt 6x per jaar

Beste lezers,

Voor u ligt de Kerkbel voor december 2025 en januari 2026. Deze keer ook weer met nieuws vanaf Kerkplein 5, met informatie over de kerkdiensten die iedere zondag gehouden worden. En met de activiteiten voor de komende maanden. Deze keer hebben we gekozen voor het gedicht ***Gebed voor de aarde*** van Ds. *Marieke Meiring*.

De Stichting Nicolaaskerk heeft een stukje over de gedane restauratiewerkzaamheden. En met ook weer de bijdragen van pastor Susan Boukema en van Aad Kamsteeg. Harry van Keulen heeft een interessant verhaal over de walviskaken, die voor in de kerk staan, geschreven. Nieuws over de films in december 2025 en januari 2026 vindt u ook in deze Kerkbel. De commissie van de Concerten bij Kaarslicht komt met een terugblik en het Kleinkoor kondigt hun Kerstconcert aan. Wilt u ergens op reageren, dan mag dat! **GRAAG** zelfs!!!

Heeft u een reactie of een opmerking of misschien een leuke suggestie voor onze Kerkbel, geef het alstublieft aan ons door. Dit kan per e-mail op het volgende e-mailadres; kerkbel@protestantsegemeentevlieland.nl of per post aan; Redactie Kerkbel, Kerkplein 7, 8899 AW Vlieland

Wij zien weer uit naar uw reacties!

Redactie Kerkbel

Kerkbel

Mocht u deze Kerkbel na een kerkdienst mee hebben genomen en hem graag per email ontvangen op uw thuisadres, dan kunt u dat opgeven via kerkbel@protestantsegemeentevlieland.nl. Maakt u geen gebruik van internet, dan kunt u de Kerkbel ook per post ontvangen. Richt uw verzoek dan aan: Redactie Kerkbel, Kerkplein 7, 8899 AW Vlieland. **Een abonnement op de papieren Kerkbel kost minimaal € 30,- per jaar.** Overigens staat de Kerkbel ook op de website van de kerk www.protestantsegemeentevlieland.nl op de Homepagina en onder kopje 'Over ons' en dan Ons kerkblad.

Voor wie de Kerkbel per post ontvangt en hem net zo lief digitaal ontvangt, geef dat dan svp door. Ook ontvangen wij graag een verhuisbericht of bericht van overlijden.

De kerkdiensten in december 2025 en januari 2026:

Zondag 7 december, 10.00 uur *2de Advent*
ds. Sietske van der Hoek, Amstelveen
organist; Kees Schout, Harlingen

Zondag 14 december, 10.00 uur *3de Advent*
ds. Peter Breure, Rhenen
organist; Hielke Zandberg, Drachten

Zondag 21 december, 10.00 uur *4de Advent, Viering met brood en wijn*
 ds. Anne-Mieke van der Plaat, Vlieland
 organist; André Poortman, Zwolle

Woensdag 24 december, 22.30 uur *Kerstmachtdienst*
 ds. Anne-Mieke van der Plaat, Vlieland
 organist; Gijsbert Meuleman, Den Ham

Donderdag 25 december, 10.00 uur *Kerstmorgen*
 ds. Anne-Mieke van der Plaat, Vlieland
 organist; Gijsbert Meuleman, Den Ham

Zondag 28 december, 10.00 uur
 ds. Rudi Oranje, Alkmaar
 organist; Ab Weegenaar, Kampen

Woensdag 31 december, 19.30 uur *Gedachtenisdienst*
 ds. Anne-Mieke van der Plaat, Vlieland
 organist; Ab Weegenaar, Kampen

Zondag 4 januari 2026, 10.00 uur
 ds. Kaj van der Plas, Groningen
 organist; Wietse Meinardi, Assen

Zondag 11 januari, 10.00 uur *Viering met brood en wijn*
 ds. Anne-Mieke van der Plaat, Vlieland
 organist; Otto Roelofsen, Kimsword

Zondag 18 januari, 10.00 uur
 ds. Anne-Mieke van der Plaat, Vlieland
 organist; Jan Broekhuis, Ede

Zondag 25 januari, 10.00 uur
 ds. Sietske van der Hoek, Amstelveen
 organist; Fred Tuinder, Amstelveen

Zondag 1 februari, 10.00 uur
 ds. Anne-Mieke van der Plaat, Vlieland
 organist; Peter Staats, Abcoude

*Viering met brood en wijn
 en Regenboogviering*

Zondag 8 februari, 10.00 uur
 ds. Anne-Mieke van der Plaat, Vlieland
 organist; Ite Wierenga, Groningen

Kerkomroep vanuit de Nicolaaskerk Vlieland

De kerkdiensten worden live uitgezonden. U kunt meeluisteren via de website www.kerkomroep.nl en onder gemeente: "Vlieland" invullen. Of u gaat naar onze website www.protestantsegemeentevlieland.nl en hier naar kerkdiensten en onderaan de bladzijde vindt u de link naar de kerkomroep. De orden van dienst staan op de website zodat u, als luisteraar, mee kunt zingen en lezen. U vindt de orde van dienst bij kerkdiensten.

Kerkplein 5

Wachten

We wachten wat af.

Soms vol ongeduld - in de file of voor de kassa, dan weer angstig en bezorgd - uitslag in het ziekenhuis.

Het wachten kan ook gevuld zijn met verlangen, op iets moois dat komen gaat.

Ons hele leven is omvat met wachten, vanaf de geboorte tot ons sterven. Wachten kent vele vormen en emoties.

Wij kennen allemaal het wachten op de boot.

Wachten op mensen die naar ons toe komen - die wij ophalen.

Deze zomer wachtte ik ook - op een bankje bij het Wad.

De boodschappen waren in huis gehaald, de slaapkamers in orde gebracht, de 1ste maaltijd was zo goed als klaar, de koffie hoefde alleen maar aangezet.

Alles stond en was klaar - ze konden komen!

En zo zat ik te wachten en het gaf mij heel veel rust.

Ik had er alles aan gedaan om het een fijn bezoek te laten worden.

Nu hier, op dat bankje, hoef ik even helemaal niets meer. Alleen maar wachten, wachten op wat komen gaat.

Wordt wachten ook altijd gevuld of vervuld?

Kan je ook voor niets wachten? Op iemand wachten - die niet komt...

Dat wachten zullen velen van ons ook kennen.

Wachten wil niet zeggen dat waar je op wacht in vervulling gaat.

Verstoorde relaties kunnen tot een breuk leiden waar je onder lijdt en je hoopt dat het goed komt.

Het leven kan een zodanige wending nemen dat alles anders wordt.

Dat kan pijn doen, jou onrustig maken. Je zoekt: 'wat had ik anders kunnen doen, moeten doen...? Wat kan ik nu doen...?, ik heb gedaan wat ik kon doen..., moet ik het loslaten?'

Loslaten is moeilijk.

Ergens blijft er iets van hoop in je - hoop op herstel, hoop op heling. Heling van de pijn die het leven gebracht heeft. Misschien blijft er ook zorg om die ander.

Het wachten kan het leven blokkeren - lijkt het of het leven stil is komen te staan.

Kunnen wij eigenlijk nog wel wachten? Op zoveel dingen hoef je niet meer te wachten. Wil je iets nieuws? Alles kan online besteld worden en morgen (of overmorgen) heb je het in huis.

Sinterklaas is weer in het land. Wat keek ik daar als kind naar uit. Eén keer in de week mocht ik mijn schoentje zetten en wat was ik blij als er de volgende morgen pepernoten in zaten.

Ik leefde toe naar pakjesavond - iedereen was er: opa en oma, een tante en natuurlijk ons hele gezin. En voor iedereen waren er 2 pakjes: iets nuttigs (pyjama, sokken, wanten...) én iets om mee te spelen... En natuurlijk was er iets lekkers.

Nu hoor ik om mij heen dat de schoen wel elke dag mag en dat daar al cadeautjes ingaan. En pakjesavond... ach, ze hebben al zoveel....

Wat jammer dat we dat gevoel van 'wachten' (vol verwachting klopt ons hart) niet meer zo kennen. En ook niet meer leren.

Het is ook de tijd van Advent - de vier weken (zondagen) voor Kerst.

Ook dat is wachten... wachten op wat komt...

Kerkelijk is dat de geboorte van het Kind van Bethlehem.

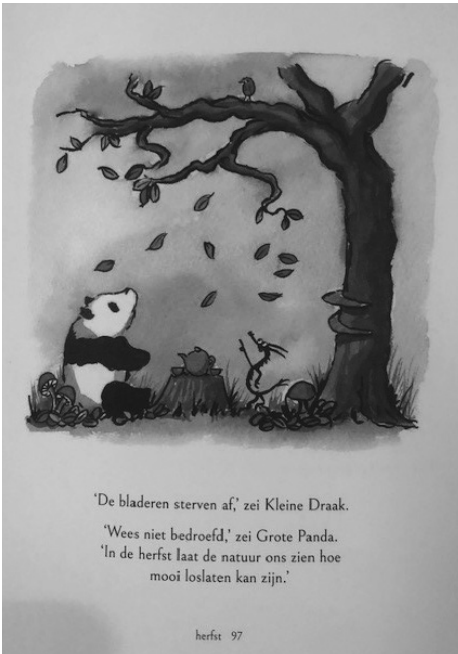
Het is ook wachten - uitzien - naar Vrede.
Of naar Licht in het Donker.

Het is ook stilstaan - en je bewust worden waar jij staat in jou leven en waar je vandaan komt.

Wat daar leeft aan wachten... aan verwachten... aan hoop en verlangen.

Het leven slokt ons zo op - er moet zo veel... dat we niet aan wachten toekomen. Misschien willen we niet stilstaan - willen we niet geconfronteerd worden met wat er allemaal is of komt. Wat ons te wachten staat...

Wachten is misschien ook wel ontvangen. Met open handen het leven tegemoet gaan. In vertrouwen - dat het goed komt. Hoe dat goed er ook uit zal zien. Misschien wel heel anders dan wij hadden gedacht of verwacht.

Uit: Grote Panda & Kleine Draak
van James Norbury

*Hartelijke groet,
ds. Anne-Mieke van der Plaats*

Wat staat er op het programma...

Engelen brengen weer bezoeken op Vlieland

Een tiental engelen brengen zondag 30 november (1ste adventszondag) hun eerste bezoekje.

Allemaal hebben zij een bezoekadres gekregen.

Ook leerlingen van de Jutter gaan weer meedoen.

Ben je vergeten je aan te melden en wil je toch nog graag een engel zijn? Neem dan contact op met: Cathrien de Jong, co.jong@planet.nl of 0562-451110 of Piety de Boer, deboerpiety@gmail.com of 06-50557700

Stilte Cirkel

In de weken naar Kerst toe zijn er in de kerk weer Stilte Cirkels.

In de Stilte Cirkel zitten wij in een kring (op stoelen) en we zijn stil.

Het is dus geen gespreksgroep - we gaan ook niet praten. Je wordt uitgenodigd je gedachten te ordenen en gestelde vragen in jezelf te onderzoeken.

Ik zal gebruik maken van verschillende (heel laagdrempelige) meditatievormen.

Iedereen is welkom. Het is niet noodzakelijk alle keren te komen. Je hoeft geen ervaring te hebben met mediteren. Als je interesse hebt of nieuwsgierig bent of denkt 'dit is misschien wel iets voor mij' - kom dan gewoon.

Waar en wanneer?

1ste Stilte Cirkel: donderdag 4 december van 10.30 - 11.15 uur

2de Stilte Cirkel: donderdag 11 december van 10.30 - 11.15 uur

3de Stilte Cirkel: donderdag 18 december van 10.30 - 11.15 uur

Alle keren in de Nicolaaskerk.

Voor wie wil, drinken we na afloop koffie of thee met elkaar.

Nog een tip: Trek warme kleren aan. Dekentjes zijn in de kerk aanwezig.

Kerstboom met wensballen op het Kerkplein

De laatste dagen van het jaar staat op het Kerkplein een grote kerstboom. Deze boom blijft altijd groen en hangt vol lichtjes. Het is alsof de boom ons vertelt: hoe donker en kil het ook is in ons leven of in de wereld, het leven en het licht komt terug - het breekt door het donker heen.

Ook dit jaar wordt de boom versierd met ballen. Niet zomaar ballen maar wensballen. Iedereen die wil kan een wensbal in de boom hangen. Een wens voor jezelf of voor iemand anders, of een wens voor de wereld. Die wens schrijf je op een briefje dat je in de bal stopt. Vervolgens hang je de bal in de boom. Ballen en briefjes liggen in de kerk op jouw wens te wachten.

De kerk is open op: woensdag 17, zaterdag 20, dinsdag 23, woensdag 24, zaterdag 27, dinsdag 30, woensdag 31 december en zaterdag 3 januari van 10.00 - 12.00 uur.

Ook kunnen de wensballen op Kerstavond voor en na de Kerstviering in de boom worden gehangen.

Kleutergroep van de Jutter spelen het kerstverhaal in de Nicolaaskerk

Dinsdagmorgen 16 december komen de kleuters om 9.00 uur naar de Nicolaaskerk om daar het Kerstverhaal uit te spelen.

Na het Kersverhaal versieren zij de wensballen en drinken warme chocolademelk.

Om 10.00 uur is het weer tijd om naar school te gaan.

Maar eerst worden de wensballen in de boom gehangen.

Natuurlijk zijn de ouders, opa's en oma's en andere belangstellenden om 9.00 uur hartelijk welkom in de kerk om erbij te zijn.

Kerstavond

Kerstavond (woensdag 24 december) begint om 22.30 uur de Kerstnachtsdienst. Het Kleinkoor o.l.v. Henno Nieuwenhuis verleent ook dit jaar weer haar medewerking. Voor en na de viering kunnen wensballen in de 'buiten kerstboom' worden gehangen. Na afloop is er warme chocolademelk en glühwein!

Oudjaarsavond - Gedachtenisdienst

Het is een mooi gebruik op Vlieland om alle overleden eilandbewoners de laatste avond van het jaar te gedenken in een viering in de Nicolaaskerk.

De familie ontvangt hiervoor een persoonlijke uitnodiging maar iedereen is voor deze viering hartelijk uitgenodigd.

De namen worden genoemd, kaarsjes worden gebrand en aan het eind van de viering worden de ankertjes aan de familieleden overhandigd.

De viering begint om 19.30 uur.

Gesprek in de avond rondom een oud verhaal

Al vier jaar hebben we in de wintermaanden 's avonds een 'verhalengroep'. Centraal staat een oud (bijbels) verhaal. Heeft dit verhaal ons nog iets te zeggen? Dat gaan we met elkaar ontdekken.

Wanneer: woensdagavond 14 en 28 januari en 4 en 18 februari van 20.00 - 21.30 uur

Waar: In de pastorie op Kerkplein 5

Aanmelden: Graag van te voren aanmelden bij jmbvanderplaat@hetnet.nl of 06-57490586. Bij 4 aanmeldingen gaat het door!!! **Iedereen die reageert krijgt een antwoord!**

Wat vertellen de verhalen?

Een uitnodiging om samen verhalen te lezen en erover te praten! Dit jaar is gekozen voor het boek Esther. **Voor wie mee wil doen de volgende informatie:**

Wanneer: **donderdagmiddag** 15 en 29 januari en 5, 19 februari van 14.00-15.30 uur

Waar: In de Pastorie, Kerkplein 5

Aanmelden: Graag van te voren aanmelden bij jmbvanderplaat@hetnet.nl of 06-57490586. Bij 4 aanmeldingen gaat het door!!! **Iedereen die reageert krijgt een antwoord!**

Gespreksleider: Anne-Mieke van der Plaat, predikant

Agenda

Ma. 1 december 14.00 -	Kerkenraadsvergadering	Nicolaaskerk
Di. 2 december 14.30 uur	Film	Podium
Woe. 3 december 10.15-11.15 uur	Koffie-uurtje	De Ton
Don. 4 december 10.30-11.15 uur	Stilte Cirkel	Nicolaaskerk
Don. 11 december 10.30-11.15 uur	Stilte Cirkel	Nicolaaskerk
Za. 13 december 20.30 uur	Kerstconcert Kleinkoor	Nicolaaskerk
Di. 16 december 9.00-10.00 uur	Kleuters van de Jutter spelen het kerstverhaal	Nicolaaskerk
Don. 18 december 10.30-11.15 uur	Stilte Cirkel	Nicolaaskerk
Woe. 17, za. 20, di. 23, woe. 24, za. 27, di 30, woe. 31 december en zaterdag 3 januari 10.00-12.00 uur	Kerk Open - Wensballen in de Kerstboom	Nicolaaskerk
Woe. 31 december 19.30 uur Oudjaarsavond	Gedachtenisdienst	Nicolaaskerk
Ma. 5 januari 14.00 -	Kerkenraadsvergadering	Nicolaaskerk
Di. 6 januari 10.00-12.00 uur	Overleg PGV-Stichting Nicolaaskerk	Nicolaaskerk
Woe. 7 januari 10.15-11.15 uur	Koffie-uurtje	De Ton
Di. 13 januari 14.30 uur	Film	Podium
Woe. 14 en 28 januari, 4 en 18 februari 20.00-21.30 uur	Gesprek in de avond rondom een oud verhaal	Kerkplein 5 - Pastorie
Do. 15 en 29 januari, 5 en 19 februari van 14.00-15.30 uur	Wat vertellen de verhalen?	Kerkplein 5 - Pastorie
Iedere werkdag van 16.30- 17.30 uur m.u.v. 1ste en 2de Kerstdag en Nieuwjaarsdag	Plek van Stilte (Open Kerk) Om in stilte in de kerk te zijn en een kaarsje te branden	Nicolaaskerk
Woensdag en zaterdag van 10.00-12.00 uur In de kerstvakantie: ook dinsdag 23 en 30 december.	Kerk open voor bezichtiging	Nicolaaskerk

Gedicht - Lied

Gebed voor de aarde

Keer ons om en geef ons moed.
 Vergeef ons de verslaving aan rijkdom,
 waarvoor we de aarde uitputten
 en kinderen uitbuiten, dieren ophokken,
 plagen en ziektes importeren.

Keer ons om en geef ons moed.
 Vergeef ons het gemak
 waarmee we plastics aanvaardden,
 afvalbergen bouwen, roet uitstoten
 en oceanen opwarmen,
 Keer ons om en geef ons moed.

Vergeef ons de roofofbouw
 die we plegen op aarde, dier en mens.
 Het lapwerk waarin we geloven
 als zand dat we elkaar in de ogen strooie:
 Keer ons om en geef ons moed.

Overstelp ons met de durf
 om minder te consumeren,
 wek en ondersteun in ons het verlangen naar minder,
 naar 'echt',
 naar verbondenheid met de aarde,
 Uw wereld.

Overstelp ons met de woorden van het begin,
 waarin U schiep,
 breng ons terug naar de tuin van het genoeg,
 waarvan U zei: 'zie, het was zéér goed'.

Amen.

Ds. Marieke Meiring

Berichten uit de kerkenraad

Collectes

Hierbij de lijst voor de diaconale collectes van oktober en november 2025:
 Uitleg over de collectes kunt u vinden op de website en dan onder kopje 'Over ons'
 en dan naar Financiën.

Zondag 7 december: Eigen Diaconie, 2de Advent

Zondag 14 december: Prov. Advies nr. 18 - Diaconaal Platform Leeuwarden, 3de Advent

Zondag 21 december: Voedselbank 'De Helpende hand' Harlingen, 4de Advent

Woensdag 24 december: Kerstcollecte KiA - Kinderen in de knel

Donderdag 25 december: Kerstcollecte KiA - Kinderen in de knel

Zondag 28 december: Eigen Diaconie

Zondag 4 januari 2026: Eigen Diaconie

Zondag 11 januari: KiA - Noodhulp (Oekraïne)

Zondag 18 januari: Prot. Kerk - Missionair werk Nederland

Zondag 25 januari: Leprazending

Zondag 1 februari: Eigen Diaconie

Zondag 8 februari: KiA - Noodhulp (Zuid-Soedan)

Het bankrekeningnummer van de diaconie is:

NL08RABO 0367 60007 14

t.n.v. Diaconie Gemeente Vlieland op Vlieland, met als vermelding de zondag waarvoor u iets wilt geven.

Zo nu en dan wijken wij af van dit rooster!

Uw bijdrage, voor welke collecte dan ook, wordt zeer op prijs gesteld.

Wij waarderen het dat door velen een gift wordt overgemaakt. Onze hartelijke dank hiervoor.

Cathrien de Jong-Mollema en Piety de Boer, Diakenen

Nieuws van de Stichting Nicolaaskerk

In april waren alle binnenwerkzaamheden voor de restauratie van de Nicolaaskerk afgerond en hebben we de kerk na een grondige schoonmaakbeurt feestelijk geopend. Laatste werkzaamheden van de restauratie waren buitenom: het vervangen van een groot aantal vierkante meters voegen. Die werkzaamheden worden in de komende weken afgerond. In het kader van de duurzaamheid is in het voorjaar dakisolatie aangebracht op het gewelf. Binnenkort worden ook voorzetrampen geplaatst aan de binnenkant op de grote kerkraden in de kerkzaal zodat dat die minder kou doorlaten. We verwachten dat de stookkosten daardoor zullen dalen.

Stichting Nicolaaskerk

Sjoelmiddag 23 oktober

Voor half twee stonden de eerste gasten en Vlielanders al voor de kerkdeur om te gaan sjoelen. De sfeer was fantastisch! Er werd hard gestreden om de heerlijke prij-

zen die zoals altijd weer door Lisette Westers zijn verzorgd. Waarvoor onze hartelijke dank! Ook heel fijn dat er weer een groot aantal vrijwilligers aanwezig waren om alles in goede banen te leiden.

Uitslag van deze middag:

1e prijs: Reint

2e prijs: Erwin

3e prijs: Marjolein

4e prijs: Gert

Van harte gefeliciteerd allemaal en graag tot een volgende keer!

Deze middag heeft een prachtig bedrag van €141,50 opgeleverd!

De opbrengst komt ten goede aan het restauratiefonds van de Nicolaaskerk.

De kerk is zaterdag 8 november weer schoongemaakt

Het afgelopen voorjaar hadden we een grondige schoonmaak.

Wat toen niet gedaan is: het houtwerk! Dat moet jaarlijks in de boenwas gezet worden om de houtworm geen kans te geven. Die klus doen we begin november - een soort van traditie. En het is inderdaad een hele klus want er is nogal wat houtwerk dat in de was moet worden en gezet en vervolgens weer uitgewreven moet worden.

Gelukkig waren we met een grote ploeg mensen zodat begin van de middag alles klaar was.

En ja, als je dan toch bezig bent... dan krijgt de keuken ook weer een beurt en de entree met al het glas, de toiletten en de Stilte Plek. Dan worden gelijk weer wat lampen vervangen en de noodlichten gecontroleerd, de banken afgenomen, gestofzuigd en gedweild, etc.

Al met al is er weer heel wat gedaan. En het was weer erg gezellig. We begonnen met koffie/thee en natuurlijk iets lekkers erbij. En tijdens de lunch zaten wij buiten op het kerkplein in de zon.

Iedereen die mee heeft gedaan nogmaals heel erg bedankt. En de mensen die niet konden - volgend jaar krijgen jullie weer de kans om mee te doen!!!!

Bijdrage van een betrokken buitenstaander, Aad Kamsteeg

Nostalgie en schuldgevoel bij een sluffer

door Aad Kamsteeg

Elke keer als ik op het Boswachterpad langs de Kroon's Polder wandel, bekruipen me lichte nostalgische gevoelens, gemengd met een zeker gevoel van schuld. Deze gevoelens hebben te maken met de jaren tachtig. Samen met twee van onze toen nog jonge kinderen ging ik daar in alle vroegte naar een sluffer in de dan ebbende Waddensee. Uit het bos bij het Posthuys namen we twee stevige takken mee. Die

plantten we aan weerszijden van een ondiepe geul, nadat we ze eerst met elkaar verbonden met een breed tot op de bodem reikend net.

Het hoogtepunt volgde snel: met blote voeten stampten we door het wegstromende water, vol vertrouwen dat we succes zouden hebben. In het zand verscholen scholten, scharren en botten haastten zich weg, totdat ze door ons net werden tegengehouden. De minst gelukkigsten onder hen eindigden tenslotte in een grote koekenpan. Maar dan dat schuldgevoel. Ja, ik weet dat het Waddengebied pas in 2009 vanwege zijn unieke ecologische waarde tot Werelderfgoed werd verklaard. Wisten wij, zoveel jaren eerder, veel van bescherming van platvissen in een natuurgebied? Tegenwoordig is dat wel anders. Nu beseft iedereen dat ook het kustwater rond Vlieland extra beveiliging verdient. Zelfs de toeristische visserij moet eraan geloven. Netten of hengels..., alles wordt steeds strikter gereguleerd. Decennia lang heb ik dan ook geen enkele activiteit meer in een slufster gezien.

Goed, ik weet zeker dat ons ook toen misschien illegale plezier de biodiversiteit van de Waddenzee geen moment heeft bedreigd. Maar ja, stel je voor dat iedereen zoiets bij de Kroon's Polder zou gaan doen...

Eilander dinsdagmiddagfilm 2025-2026

Eilander dinsdagmiddagfilm. 's Middags om half 3, in Podium Vlieland. entree € 12.50; leden VESV € 7,00. Met gezellig napraten bij Anne-Mieke v. d. Plaats, Kerkplein 5.

Film uitgelicht:

2 december 2025; Une belle course. *Fr./Parijs. 2022. 90 min.*

Madeleine, die 92 jaar oud is, belt een taxi om naar het bejaarden-tehuis te gaan waar ze voortaan zal wonen. Ze vraagt Charles, de enigszins gedesillustreerde taxichauffeur, om de plaatsen die belangrijk waren in haar leven, nog een laatste keer te bezoeken. Beetje bij beetje, terwijl ze zich een weg banen door de straten van

Parijs, duikt er een buitengewoon verleden op dat Charles van streek maakt. Er zijn taxiriten die een leven kunnen veranderen.

13 januari 2026; Alcarràs, *Spanje, 2022. 120 min.*

Van oudsher verzamelt de familie Solé zich in de zomerperiode in Alcarràs om de oogst van hun perzikboomgaard te plukken. Dit jaar kan echter hun laatste zijn aangezien ze het risico lopen uit het huis te worden gezet. Er liggen plannen op tafel om de boomgaard om te kappen en zonnepanelen te plaatsen. Dit zorgt voor een breuk

tussen de hechte familieleden, die een onzekere toekomst tegemoet gaan. Een tedere melancholische en nostalgische ode aan het Spaanse plattelandsleven, dat de regisseuse Carla Simón als meisje nog kon meemaken maar dat steeds zeldzamer wordt. De film won de Gouden Beer op het filmfestival van Berlijn.

De Katholieke Gemeenschap op Vlieland

Wierook

Onze liturgie is een feest voor alle zintuigen, niet alleen voor de oren, maar ook voor de ogen (er valt wel het een en ander te zien in de Rooms Katholieke kerk), voor het gevoel door alle lichaamshoudingen van knielen, zitten en staan. Proeven van de heilige hostie. Ruiken hoort daar ook bij, daarom wordt er wierook gebruikt. Over hoe vaak en wanneer wierook wordt gebruikt, verschillen de meningen nogal. Sommigen hebben er ronduit een hekel aan, vooral koorleden, terwijl anderen vinden dat wierook bij elke viering hoort. In elk geval wordt wierook gebruikt bij de laatste rituelen van een uitvaart.

De wierook in onze kerk is geen verzameling stokjes of kegeltjes, zoals je die in New Age winkels kunt kopen. Onze wierook bestaat uit korreltjes hars en gom van planten en bomen. Die korrels kunnen niet branden, die smelten. Daarvoor hebben we dan gloeiende kooltjes nodig, waar de korreltjes op gestrooid worden. In de kerk brandt men de wierook meestal in een wierookvat en soms in een open schaal.

Het gebruik van wierook in de eredienst gaat terug op de gebruiken van de tabernakel en de tempel. In de woestijntijd werden er door de priesters draagbare wierookvaten gebruikt. In de tempel in Jeruzalem was een speciaal altaar voor het wierookoffer. Wierook werd ook gebruikt bij het spijsoffer en bij de toonbroden. Na de ballingschap werd in de tempel bij het dagelijks gebed in de morgen en in de avond een wierookmengsel gebrand als teken van gebed tot en eerbied voor God.

Straks lezen we weer de Kerstverhalen. Ook daarin komt wierook voor als één van de geschenken van de drie koningen. Ik wens u allen een goede voorbereiding op Kerst. En voor straks: zalig Kerstfeest.

Susan G. Boukema-Koopman, Em. Pastor

COLOFON

R.K. Pastoraat Vlieland

Voor pastorale vragen, bij ziekte of uitvaart: pastor Susan Boukema telefoon 058 266 1981 of 06-53 26 93 30

Contactpersoon: Mevrouw A. Roos-van der Heide, Lutinelaaan 6, 8899 BE Vlieland, tel. 06-51 29 37 49

De Groenlandse walvis

In de kerk zijn 6 onderkaken van de Groenlandse walvis tentoongesteld. Op Vlieland werden vroeger de onderkaken gebruikt als grafpalen. In 1920 werden deze kaken in de kerk gebracht omdat ze sterk aan het ververen waren. Ze dateren van 1755, 1758, 1763, 1774, 1778 en 1827. De mooiste werd toen geschonken aan het zoölogisch museum in Leiden.

De vraag wordt vaak gesteld: waarom deze onderkaken in de kerk, hoe kwamen ze hier en wat is de reden dat ze op Vlieland kwamen.

Maar eerst wat biologie. De Groenlandse walvis, *Balaena mysticetus* is een zeezoogdier van 14 tot 18 meter lang en kan van 75 tot 100 ton zwaar worden. Het dier komt voor in de arctische wateren. De Engelse naam is Bowhead Whale wat duidt op de aparte vorm van de kop. De walvis kan namelijk met die kop door het ijs breken. Het is een balein walvis en behoort tot de familie van echte walvissen (Balaenidae) dat met baleinen, die tot 4.6 m lang kunnen worden en bestaan uit keratine, het zeewater filtreert en zo leeft op krill, garnaalachtig zoöplankton.

Voor meer dan 250 jaar heeft dit dier voor Nederland een grote betekenis gehad. De walvisvaart was een enorme bron van inkomsten met de verkoop van producten. Het spek (walvisstraan) werd gekookt en produceerde lampolie, zeep en olie om leer soepel te maken. De baleinen werden gebruikt voor productie van dozen, mesheften, paraplu's, rijzwepen en korsetten om een paar te noemen.

Vroege ontdekkingsreizen naar het poolgebied (Willen Barentsz) brachten een aantal eilanden in kaart zoals Spitsbergen en Jan Mayen, maar pas later werd de walvis ontdekt en herkent als belangrijke bron van inkomsten.

De Engelsen begonnen in 1611 met de jacht op de Groenlandse walvis (de Muscovy Company) en Nederland volgde vrij snel. Niemand had verstand van de walvisjacht en men huurde Basken, die al eeuwen experts waren op dit gebied door jacht op kleinere soorten walvis in de Golf van Biskaje.

Omdat Nederland het belang van de walvis snel inzag werd de Noordse Compagnie opgericht, bestaande uit verscheidene zelfstandige kamers. De compagnie verkreeg het octrooi op walvisvangst en kon zo, onder begeleiding van oorlogsschepen, concurreren met andere landen. De Compagnie bestond van 1614 tot 1642.

Het hoogte punt van de jacht was in de jaren 1680 tot 1730 toen jaarlijks meer dan 200 schepen deelnamen. Dit betekende naast de opbrengst van de jacht ook werk in

de scheepsbouw en alle activiteiten daaromheen, zoals werk aan zo'n 10.000 zeelieden.

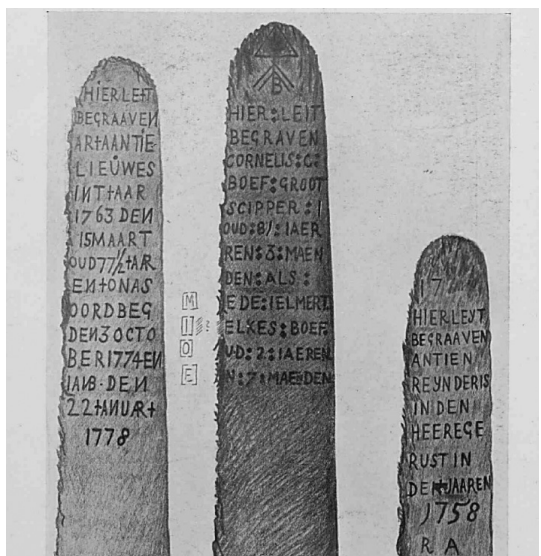
In eerste instantie werd de spek gekookt op Spitsbergen en Jan Mayen en de olie in vaten vervoerd. Later werd het spek meegenomen en in Nederland gekookt, ook omdat de walvissen later in volle zee werden gevangen, waar men met minder ijsgang te maken had. Het jachtseizoen was toch maar kort: in maart/april vertrokken de schepen en keerden terug in augustus/september. Op de terugweg werden de onderkaken meegenomen en aan de mast gebonden. Er werd een gat geboord in de kaak en een emmer eronder geplaatst. Hiermee ving men hoogwaardige olie op, knekelolie of kneukolie. Later werden de kaken dan tegen schuren gezet, in de volle zon, om alle olie op te vangen.

Op Vlieland werden de kaken daarna als grafpalen gebruikt. Misschien ook op Terschelling en Ameland, maar er zijn geen overgebleven als bewijs. Wel werden kaken gebruikt als hekken en als schuurpalen voor vee.

Veel Vlielanders waren in de 17de en 18de eeuw betrokken bij de walvisvangst. Beroemde namen van zeevarenden zien we eerst als walvisvaarders, zoals Willem de Vlamingh en Michiel De Ruyter. De familie IJs is de bekendste van Vlieland. Cornelis Pieterssoon IJs en zijn zoons Pieter, Rijck, Baltus en Hendrik. Een van de laatste Vlielanders was Klaas Tot. In 1860 voer hij met het schip *Dirkje Adema*

Afb. 35^e. Vijf onderkaakshelften v. *Balaena mysticetus* als grafpalen op het kerkhof te Vlieland. Toestand 1920.

uit Harlingen ter walvisvaart. In de Franse tijd stopte de walvis vangst. De havens werden geblokkeerd en de walvis was toch al zo goed als uitgeroeid.

Tot slot, de Groenlandse Walvis, het tweede grootste dier ter wereld, was bijna uitgestorven en is nu beschermd. Er is een Eskimo populatie, de Alaskan Inūpiat Inuit, die leven van deze walvis en zijn de enigen die mogen jagen. Dankzij deze mensen is weefsel materiaal beschikbaar gekomen voor onderzoek. Het was al lang bekend dat deze walvis soort meer dan 200 jaar oud kan worden. Met de verkregen monsters bleek dat er een DNA reparatie systeem aanwezig is dat via een door koude geactiveerd RNA binding eiwit actief is en mutaties en dubbelstrengs breuken in DNA hersteld kunnen worden. Dus schade aan DNA dat bijvoorbeeld kanker en veroudering veroorzaakt, wordt sterk vertraagd in de Groenlandse Walvis.

Dit werd experimenteel bewezen door het gen tot grotere expressie te brengen in fruitvliegen en die te bestralen.

Bronnen:

1. L. Haquebord. De Noordse Compagnie. Walburg Pers. 2014.
2. Tien Eeuwen Eylandt Flielandt. Themanummer Walvisvaart. 2011.
3. A.B. van Deinse. De fossiele en recente Cetacea van Nederland. Proefschrift 1931. Foto van grafpalen.
4. Firsanov, D., Zacher, M., Tian, X. et al. Evidence for improved DNA repair in long-lived bowhead whale. Nature 2025. Open Access.

Terugblik op Concerten bij Kaarslicht 2025

Het zomerseizoen van Concerten bij Kaarslicht zit er alweer op en wat is het een mooi jaar geweest! In 2025 stond een nieuwe commissie aan het roer, die een aantal veranderingen doorvoerde - met mooie resultaten. Daarom kon ook dit jaar weer een substantiële bijdrage aan het Restauratiefonds van de Nicolaaskerk worden geleverd, vergelijkbaar met voorgaande jaren.

Een belangrijke vernieuwing was de overstap naar online kaartverkoop via We-Ticket. Gasten konden hun concerttickets eenvoudig online bestellen en betalen, waardoor er minder handelingen ‘aan de kerk’ nodig waren.

Om ‘rustig’ op te starten, stonden er dit jaar 14 concerten op het programma, stuk voor stuk van topklasse. Van tijdloze klassieke meesterwerken tot verrassende hedendaagse composities - elke avond bood weer iets bijzonders en unieks, waarvoor je anders naar de wal had moeten reizen.

De ticketprijzen hebben we iets aangepast, maar voor de eilanders bleef de eilanderkorting gelden. Vrijwilligers van de kerk mochten gratis naar de concerten. Nieuw waren de verkoop van bier en wijn in de pauze, de extra sponsormogelijkheid en de optie voor een VIP concertarrangement met diner, een welkomstdrankje en een meet & greet.

Heel fijn is het te merken dat steeds meer Vlielanders de weg naar de Nicolaaskerk voor een concert bij kaarslicht weten te vinden. Wat ook weer niet heel vreemd is; want voor een zeer gunstige prijs beleef je een mooie culturele avond, geniet je van de sfeervolle kerk en een gezellig drankje in de pauze.

Al met al kijken we met veel trots en plezier terug op 2025, een jaar vol prachtige muziek, verhalen en sfeer. Voor 2026 leggen we momenteel de laatste hand aan het programma voor de Concerten bij Kaarslicht 2026. Zodra het klaar is, volgt de publicatie hiervan. We willen in ieder geval alle bezoekers van 2025 heel erg bedanken en hopen iedereen graag in 2026 weer te zien!

*Namens de concertcommissie,
Judith, Ankelien, Joke, Lies, Harrie, Matthijs en Paul*

Woensdag 2 juli
Mattias Spee en Maria Pedano

Woensdag 9 juli
Maxim Heijmerink en Salome
Bonnema

Woensdag 13 augustus
Duo Scaramuccia

Kerstconcert Kleinkoor

Op zaterdag 13 december geeft het Kleinkoor Vlieland een concert in de Nicolaas-kerk. Net zoals voorgaande jaren zingt het koor een mix van Engelse carols en Amerikaanse kerstliederen, maar ook een Venezolaans, Zweeds, Duits, Frans en Nederlandse kerstliederen staan op het programma.

Het Kleinkoor Vlieland bestaat sinds 2007. Met een onderbreking tijdens de coronaperiode geeft het sinds 2008 jaarlijks een kerstconcert in de kerk.

Het concert begint om 20.30 uur, kerkdeuren open om 20.00 uur.

De toegang is gratis, een gift voor het restauratiefonds voor de kerk wordt zeer op prijs gesteld.

Het Kleinkoor zal ook dit jaar weer medewerking verlenen aan de kerstnachtdienst.

Legaten en erfstellingen

De Protestantse Gemeente op Vlieland is door de belastingdienst aangewezen als een “algemeen nut beogende instelling”. Dat betekent dat giften (waaronder erfenissen en legaten) aan onze gemeente of aan de diaconie niet worden belast met schenkingsrecht. Ook mag u uw giften meetellen voor uw giftenaftrek bij uw aangifte inkomstenbelasting. Schenken aan de gemeente of de diaconie is dus fiscaal voordelig!

Nu zijt welkome

Nu zijt welkome, Jesu lieve Heer
 Gij komt van alzo hoge, van al zo veer
 Nu zijt welkome uit de hoge hemel neer
 Hier al op dit aardrijk zijt gij gezien nooit meer
 Kyrie eleis

Herders op den velde, hoorden een nieuw lied
 Dat Jezus was geboren, zij wisten 't niet
 Gaat aan gene strate, en gij zult het vinden klaar
 Beth'lem is de stede, daar is 't geschied voorwaar
 Kyrie eleis

Heilige drie koningen, uit zo verre land
 Zij zochten onze Here, met offerand
 Z'offerden ootmoediglich myrrh' wierook ende goud
 't Eren van dat kindje, dat alle ding behoudt
 Kyrie eleis

Protestantse Gemeente Vlieland

Kerkplein 7 • 8899 AW Vlieland
 scriba@protestantsegemeentevlieland.nl
 www.protestantsegemeentevlieland.nl

Bankrekeningen:

NL 95 RABO 0367.6000.21 t.n.v. Protestantse Gemeente Vlieland op Vlieland

NL 08 RABO 0367.6007.14 t.n.v. Diaconie Gemeente Vlieland op Vlieland

NL 49 BUNQ 2043 4050 63 t.n.v. Stichting Nicolaaskerk

Informatie over een abonnement op de Kerkbel vindt u in de Kerkbel.

Kerkenraad van de Protestantse Gemeente op Vlieland:

Predikant/ mevr. J.M.B. van der Plaat, Kerkplein 5, 8899 AW Vlieland
 Voorzitter: tel. 06-57490586; e-mail: jmbvanderplaat@hetnet.nl

Ouderling/ H. van Keulen, Dorpsstraat 41, 8899 AB Vlieland
 Scriba: tel. 0562-451573; e-mail: vankeulenharry@gmail.com

Diaken: mevr. P. de Boer, Zuiderhaven 19-1, 8861 CK Harlingen
 e-mail: deboerpiety@gmail.com
 Website, Kerkomroep, Kerkbel en rooster

Diaken mevr. C. de Jong-Mollema, Havenweg 11, 8899 BB Vlieland
 Vlieland: tel. 0562- 451110; e-mail: co.jong@planet.nl
 Coördinatie bloemen

Preekvoorziening mevr. J.M. Stalman-Peters, jmstalmanpeters@live.nl

Kerkrentmeester/ mw. I. Horn, Dorpsstraat 143, 8899 AG Vlieland,
 Geen lid KR: e-mail: i.horn@ziggo.nl

Koster: mevr. I. Rugenbrink, Middenweg 19, 8899 BA Vlieland
 tel. 06-54252762

Verhuur kerkgebouw info@nicolaaskerk-vlieland.nl, tel. 06-23218960
 + agendabeheer

Kopij

De kopij voor de volgende kerkbel (**februari/maart 2026**) kan worden opgestuurd
 t/m donderdag **22 januari 2026** naar Piety de Boer, e mail: deboerpiety@gmail.com